

Kedves Testvérek!

Boldog Újévet

Szűz Mária Istenanyaságának ünnepe van, az újesztendő első napja, de a béke világnapja, amit Szent VI. Pál pápa 1968-ban kezdeményezett. A béke világnapjához szeretnék most kapcsolódni, mert ennek talán tényleg most igazán komoly szüksége van. Azt gondolom, hogy az előző hetekben, hónapokban, szinte már ez egy egész év, nincs köztünk senki olyan, aki ne imádkozott volna a maga módján, a magunk módján valamiképpen a békéért. Amikor mi a békéért imádkozunk, katolikus keresztényként, valójában miért imádkozunk, mit jelent számunkra az a béke. Amiért imádkozunk? A pápai megnyilatkozások alapján szeretném megsejtenni számunkra azt, mit jelent a béke, amiért olyan természetes, magától értetődőséggel és emberi vágygal imádkozunk? Mi ez a béke? Az Isten által vágyott és a Földön megvalósítható béke tulajdonképpen milyen természetű? Tehát minden gondolat arról fog szólni, hogy mi az Isten által elképzelt békének a föltétele, és sok esetben nemcsak föltétele, hanem ismérve és megvalósulási lehetősége, vagy elmaradása a békének.

Az a béke, amiért imádkozunk, az a béke az Isten által adott rendnek része. Az Isten szándékának és tervének következménye az a béke, amiért mi szoktunk imádkozni. Ez tehát azt jelenti, hogy a béke nem egyszerűen csak emberi erőfeszítés révén létrejövő állapot. Az ember a minden tehetségét, ügyességét összerakja, és olyan megfelelő módon kommunikálva és egyeztetve, és konfliktust kezelve és érdekeket érvényesítve végül aztán megszületik az Isten által óhajtott béke. Az a béke, amire mi vágyunk és imádságunkban azt óhajtjuk, az a béke valamiképpen Isten szándéka, megvalósulásának a következménye. Ezért, mikor ezt szoktuk mondani, hogy „Isten is azt akarja, hogy legyen béke.”, ennél van egy fontosabb mondatunk, ez pedig így szól, hogy amikor mi az Isten szándéka szerint élünk, annak következménye és gyümölcse legyen a béke.

Ezért az elsődleges feladatunk az, hogy Istennek a szándéka alapján próbáljunk létezni ezen a földön, megértve az Isten által adott rendet, ahogyan a pápák erről beszélnek, és annak gyümölcse lesz a béke. Mondhatnám egy picit egyszerűbben, meg talán kicsit szebben is, hogy a béke Isten szeretetének a következménye. És minél inkább közel vagyunk Isten szeretetéhez, és a magunk módján azt minél inkább valósítjuk, annak természetes gyümölcsevő válik a béke, amire annyira vágyunk.

A másik: nincsen béke az emberi méltóság tiszteletben tartása nélkül. Tehát mindannyian, amikor az emberi méltóságot tiszteletben tartjuk mindenkinél, hisz az emberi méltóság egyetemes minden személyre vonatkozik, hiszen mindnyájan Isten gyermekei vagyunk. Ez föltétele és máris kimunkálója annak a békének, amiért oly szívesen szoktunk imádkozni. És az emberi méltósághoz és Isten gyermekiségünkhöz, tartozik az élethez- és a növekedéshez való jogunk, beleértve az egyes embereket és különböző csoportokat és különböző nemzeteket, nemzetiségeket.

A következő, az igazságosság alapján létrejövő békéért szoktunk imádkozni. Ez mit jelent? Jogok és kötelezettségek kölcsönösségéről van akkor szó, amikor az igazságosságot igyekszünk megtalálni és megfogalmazni. Szent Ágostonnak van egy gyönyörű szép mondása, próbálom ugye idézőjelesen, szó szerint idézni, nyilván a fordítás alapján ez így szól: „Ha elhagyjuk az igazságosságot, mi mások az országok, mint nagy rablószövetkezetek.” Tehát amikor a békéért imádkozunk, vagy azért cselekszünk, annak természetes föltétele, hogy az Isteni igazságosságra törekedjünk, mert annak egyik következményeként jöhet létre a béke.

A következő, ez az igazság érvényre juttatása által való béke. Hogy egyenlők vagyunk az emberi méltóságban, hiszen mindnyájan Isten gyermekei vagyunk, ez egy gyönyörű kitétel,. Az erősebbeknek egy családon belül, tehát például a felnőtteknek a gyerekekkel

összefüggésben, vagy a nemzeteknek az erősebb nemzet a gyöngével kapcsolatosan, az erősebbnek kötelessége a gyöngébbek segítése. Amit hát elegánsan így szoktunk mondani, hogy „Mi erősek, hordozzuk a gyöngék terheit.” Mert ha én erősebb vagyok, akkor többet kaptam. És ha én többet kaptam, az valamiféleképpen kötelességgént jelenik meg nálam, hogy azzal a többel éppen a gyöngét segítsem.

Az fontos, hogy a konfliktusmegoldás ne fegyverekkel, agresszivitással jöjjön létre, hanem a kölcsönös megbecsülés révén. Itt megint egy fontos gondolatra figyelmeztetnek a pápák: Az ellenkező fölfogások méltányos tekintetbe vétele alapján. Ezt mondhatnánk sokkal finomabban, meg olyan emberszabásúbban, és pontosan megértenénk, hogy a családi konfliktusok során, amikor mindannyian egyébként arra vágyunk, hogy legyen egy boldog és békés karácsonyunk, hogy akkor aprópénzre váltva mit jelent ez? Hogy méltányosan tekintetbe vesszük a másik személynek az ellenkező fölfogását és a megoldás során tiszteletben is tartjuk.

A következő, hogy a béke, amiért szoktunk imádkozni, azt is jelenti, hogy annak természetes föltétele a szabadság biztosítása. Másik személy vagy másik csoport, vagy másik nemzet autonómiájának, önrendelkezésének az elismerése. És itt megint egy nagyon fontos mellékszálát hadd említsek. Mert ha kötelessége az erősnek a gyöngé segítése, akkor az is kötelessége, hogy az erős úgy segítse a gyöngét, hogy a gyöngé önrendelkezése és autonómiája ne sérüljön közben. Tehát a segítségnek nem lehet az az ára, hogy én segítek, de a segítségnek a következménye, hogy közben meg kizsákmányollak. Segítek neked, de közben pedig visszaélek majd az erőfölénnyemmel.

Az érzékenység, a szolidaritás és az együttérzés fenntartásának a gyümölcse az a béke, amiért szoktunk imádkozni. Azt mondja Ferenc pápa: „Ne váljunk érzéketlenné és ne szokjunk meg a háborút!” S azon nyomban szűkíthetjük a kört: ne szokjunk hozzá, és ne váljunk érzéketlenné akkor, hogyha a családban történik valamiféle ellenségeskedés vagy békétlenség! Ne szokjunk meg a családon belüli bántalmazást, hanem őrizzük meg az együttérzésünket és a szolidaritásunkat.

A megbocsájtás gyakorlása révén. Mert kétségkívül különböző minőségű tárgyalások révén el fogunk oda jutni, hogy majd fölemlégetjük a kölcsönös sérelmeinket, amiket egymásnak okoztunk és kaptunk és adtunk. Ezért egy idő után a megbocsájtás kihagyhatatlan része lesz a békének, de a pápai megnyilatkozások mindig hozzátesszik, hogy a megbocsájtás nem következmények nélküliséget jelent. Tehát kölcsönösen megbocsáthatunk egymásnak, de annak a következménye még, hogy sérelmeket szenvedtünk el egymástól, például azt jelenti, hogy emlékezhetünk arra, hogy mi történt és megvédhetjük magunkat, és kizárhatjuk azt, hogy a bántalmazásnak valamilyen formája a nemzetek vagy a családon belüli személyek között tovább folytatódjék. Tehát a megbocsájtás nem következmények nélküliség.

És akkor a záró gondolat. Hogyan jön létre az a béke, amiért imádkozunk? Egyre jártasabbak leszünk a saját lelkünkben, egyre inkább megismerjük a saját lelkünknek, mindenféle háborgását. Fölismerjük a saját – nem egyszer – kiszolgáltatottságunkat és tehetetlenségünket olyan erőkkal szemben, amelyek belül veszélyeztetik a saját belső békénket, amelyekkel szemben a kiszolgáltatottságot átéljük. Hogy a különböző értékes belső késztetések között képesek vagyunk a saját lelkünkben békét teremteni. Minél inkább mesterei leszünk annak, mit jelent a szív békéje, annál hatékonyabban tudjuk szolgálni a békét nagyobb összefüggésekben is.